

Hökümə Fərman qızı Quliyeva

QISA BİOQRAFİK MƏLUMATLARI

1950-ci il sentyabrının 3-də Bakı şəhərində hərbi həkimin ailəsində anadan olmuşdur. 1968-cu ildə Bakı şəhərində 31 sayılı bazaməktəbini bitirmişdir.

TƏHSİLİ, ELMİ DƏRƏCƏ VƏ ELMİ ADLARI

1969-1975-ci illərdə S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetində (indiki Bakı Dövlət Universiteti) təhsil almışdır.

1975-ci ildə Azərbaycan MEA Zoologiya İnstitutunun aspiranturasına qəbul olunmuşdur.

1979-cu ildə Azərbaycan MEA Zoologiya İnstitutunun aspiranturasını bitirmişdir.

1983-cü ildə "Pambıq sovkasında (*Heliothis armigera* Hubn.) amin turşuları və zülalların miqdarının yaş və mövsümi dəyişənliyi" adlı namizədlik;

1999-cu ildə "Kənd təsərrüfatı bitkilərinin təhlükəli zərərvericilərinin (*Noc-tuidae*, *Pieridae*, *Aphididae*) ekoloji, fizioloji, biokimyəvi xarakteristikası və Azərbaycan şəraitində onlara qarşı mübarizə sistemində yuvenoidlərdən istifadə olunmasının elmi sxemlərinin hazırlanması" adlı doktorluq dissertasiyalarının müdafiə etmişdir.

1992-Baş elmiişçi elmi adı

2007- Professor

ƏMƏK FƏALİYYƏTİ

1970- Respublika Klinik Xəstəxanası

1971- AMEA Genetika və Seleksiya İnstitutu

1972- Virusologiya, Mikrobiologiya və Gigiyena ET İnstitutu

2001- MEA Zoologiya İnstitutu (1974); Bakı Dövlət Universiteti

2001-ci ildən BDU-

nun Onurğasızlar zoologiyası kafedrasında professor vəzifəsində çalışır

1982-1998-ci illər

Zərərli (*Noctuidae*, *Pieridae*, *Aphididae*, *Arctiidae*, *Geometridae*, *Piraliidae*)

və xeyirli (*Bombycidae*) həşərat növlərinin ekoloqo-fizioloji və biokimyəvi

xüsusiyyətlərini tədqiq etmiş, onların inkişafı və say dinamikasının

proqnozlaşdırılması yeni üsulunu işləyib hazırlamışdır; elmi-tədqiqat nəticələri elmi-

əməli təkliflər kimi Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (1982-1998) və Rusiya

Kənd Təsərrüfatı Akademiyası (1997) tərəfindən tətbiq olunmuşdur.

2000-ci ildən Azərbaycan MEA-nın Zoologiya İnstitutunun İxtisaslaşmış Müdafiə Şurasının həmsədri və hazırda da üzvüdür

2010-cu ildən 2016-ci ilədək Azərbaycan MEA-nın Zoologiya İnstitutunun Elmi İşləri

Əlaqələndirmə Şurasının katibi olmuşdur.

2011-2018-ci illər ərzində Beynəlxalq Elm və Ali Təhsil Akademiyasının eksperti

olmuşdur ("International Scientific expert" No exp.11-001:13-092 – No exp. S/2017-0047).

2019-cu ildən AAK-nın ekspertidir.

TƏDRİS ETDİYİ FƏNLƏR

Onurğasızlar zoologiyası (rus və azərb. bölmələri)

Entomologiya (rus və azərb. bölmələri)

Tibbi entomologiya (azərb. və rus bölmələri)

Onurğasızlar faunasının qorunması (azərb. və rus bölmələri)

Həşəratların fiziologiyası (azərb. və rus bölmələri)
Həşəratların ekologiyası (azərb. və rus bölmələri)
Entomologiyanın tədqiqat metodları (azərb. bölməsi)

MÜKAFATLAR

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin və Bakı Dövlət Universitetinin Fəxri Fərmanları ilə təltif olunmuşdur.
2013-cü ildə Diploma "In the forefront of science" No DA-013/0138 (London, United Kingdom) layiq görülmüşdür.
2014-2016-cı illərdə Diploma "Sophist" No DS-014/0115, No DS-015/0111, No DS-016/0052 (London, UK) təltif olunmuşdur.
2020-ci ildə BDU-nun 100-illiyi münasibətilə "Yubiley" medalı ilə təltif olunmuşdur.

TƏDQIQATSAHƏSİ

Ekspperimental entomologiya: Həşəratların ekoloji fiziologiyası və biokimyası, Bitki mühafizəsi

BEYNƏLXALQ SEMINAR, SİMPOZİUM VƏ KONFRANSLARDA İŞTİRAKI

2012 – "Bekkerov qırağı" I Beynəlxalq Konfrans, Volqoqrad – Rusiya.
2013 – "Bioloji resursların bərpası və mühafizəsi problemləri" LXVIII Beynəlxalq Konfrans, London
2015 – "Bioloji orqanizmlərin sosial inkişaf proqramlarının inkişafı və həyat", LXXXV Beynəlxalq Konfrans, London
2016 – "Biosferin çirklənməsi şəraitində insan və heyvan xəstəlikləri problemi", CXX Beynəlxalq Konfrans, IASHE
2016 – "Innovation approaches in diagnostics and treatment of human and animal diseases caused by injuries, genetic and pathogenic factors", CXIX Beynəlxalq Konfrans, London
2017 – "İnsanın xroniki və infeksiya xəstəlikləri, epizootiya və epifitotiya – bioloji həyat şəraitində işləməsinin nəticəsi kimi və əsas tədqiqat istiqamətləri", CXLIX Beynəlxalq Konfrans, IASHE
2017 – "Canlı təbiət və insanın optimal həyat fəaliyyətinin təminatının tibbi-bioloji problemlərinin dəf olunması və ənənəvi eksperimental üsullarının tədqiqi", CXLII Beynəlxalq Konfrans, London
2021 - X Beynəlxalq Konfrans ("Scientific in Biology Advances and Challenges"), Bakı, (həmsədr). http://static.bsu.az/w12/Seminar_konfrans/X.pdf

SEÇİLMİŞ ƏSƏRLƏRİ

1. Hokuma Guliyeva Study of qualitative photoperiodic reaction, regulating and development rate of caterpillars of Tephria arenaria Den. et Schiff (Lepidoptera, Geometridae). Intern. Jour. of Acad. Res., vol. 3, N2, 2012, P. 144-146.
2. Кулиева Х.Ф. Фотопериодические адаптации у насекомых чешуекрылых (Lepidoptera), имеющих летнюю диапаузу в Азербайджане. В сб. «Биологические ритмы», БГУ им. А.С. Пушкина, Беларусь, 2012, с. 122-125.
3. Hokuma Kuliyeva, Ulker Sultanova. The influence of distinction of forage on a physiological condition of the American white butterfly Hyphantria cunea Drury. (Lepidoptera, Arctiidae). Intern. Acad. of Science and Higher Education, Published by IASHE, London, 2013, P. 15-18.
4. Кулиева Х.Ф., Ахмедов Б.А. Влияние длины дня на развитие гусениц

- некоторых чешуекрылых (Lepidoptera) при переменной температуре. Вестник Саратовского гос. ун-та им. Н.И.Вавилова, №11, 2014, С.25-28.
5. Hokuma Kuliyeva New approach in assessment of the physiological state of pupae of the American white butterfly of *Hyphantria cunea* Drury. (Lepidoptera, Arctiidae) / Jour. Gisap: biology, veterinary, medicine and agricultural sciences, 2015, No 7, pp. 31-34.
 6. Кулиева Х.Ф. Биозкологическая и физиологическая характеристика совки *Dysgonia algira* L. (Lepidoptera, Noctuidae) на гранате. Журнал Аграрный вестник Урала, 2016, т. 146, №04, С.23-29.
 7. Кулиева Х.Ф. Влияние изменений климата на параметры фотопериодической реакции у американской белой бабочки *Hyphantria cunea* Drury. Вісник Харківського нац. Університету імені В.Н. Каразіна. Сер. «Біологія», 2016, т. 25, С.267-274.
 8. Kuliyeva H.F. Analysis of peculiarities of photoperiodic adaptation of the Azerbaijan populations of pests with the summer diapause. Jour. Gisap: biology, veterinary, medicine and agricultural sciences, 2016, No 09, pp. 25-33.
 9. Kuliyeva H.F., Hasanova L.V. Biology of development and physiology of the Apsheron population of pomegranate *Euzophera punica*ella Moore (Lepidoptera, Pyralidae). Jour. Gisap: biology, veterinary, medicine and agricultural sciences, 2016, No 09, pp. 21-24.
 10. Кулиева Х.Ф.
Роль фотопериода в развитии и азербайджанской популяции зеленой яблонной тли *Apispomis* Deg. (Homoptera, Aphididae). Published by IASHE, 2017, pp. 23-27.
 11. Kuliyeva H.F. Photoperiodical adaptation of the Azerbaijan population of *Idaea degeneraria* Hubn. (Lepidoptera, Geometridae). Jour. Entomology and Zoology Studies, 2018, vol. 6, N3, pp. 38-41.
 12. Кулиева Х.Ф. Экологическое обоснование прогноза численности зеленой яблонной тли (*Apispomis* Deg.) в Азербайджане. Журн. Проблемы современной науки и образования, 2018, №6(126), с. 12-17. (ИФ1,72).
 13. Кулиева Х.Ф., Багирова Г.Д. Физиологическое обоснование использования биостимуляторов в прогнозировании плодовитости моновольтинных пород тутового шелкопряда. Журн. Проблемы современной науки и образования, 2018, №7(127), с. 14-20. (ИФ1,72).

14. Кулиева Х.Ф. Эколого-физиологическая характеристика азербайджанской популяции яблонной плодовой мошки *Laspeyresia pomonella* L. Журнал «Проблемы современной науки», 2019, №8(141), с. 14-21 (ИФ 1,72).
15. Кулиева Х.Ф. Биоэкологическое обоснование прогноза развития яблонной плодовой мошки *Laspeyresia pomonella* L. (Lepidoptera, Tortricidae) в Шеки-Закатальской зоне Азербайджана. Jour. Advances in Biology & Earth Sciences, vol.5, No1, 2020, pp.41-48.
16. Гюльнар Багирова, Хокума Кулиева, Физиологическая реакция уместных и интродуцированных пород тутового шелкопряда на изменение условий содержания зимующих грен, Ж. Аграрный вестник Урала, №07(210), 35-46, 2021 (БАК (№84), ИФ-0,178 <https://agvu.urgau.ru/ru/>
17. Hökümə Quliyeva, Gülnar Bağirova, Gəncə-Qazax bölgəsi şəraitində tutipək qurdunun inkişafına stimullaşdırıcı təsiri göstərən amillərin araşdırılması, Kras/Turkey-Tehran/Islamic republic of Iran/26.06.2021, "Kafkars Egitim Yayınları" toplusunda, 259-265, 2021. www.uzundijital.com-uzun@uzundijital.com

KİTABLARI

1. Хокума Кулиева Эколого-физиологические основы прогноз развития вредных насекомых, Lambert Academic Publishing GmbH & Co. KG, 2012 (monografiya)
2. Ağamaliyev F.Q., Quliyeva H.F. Onurğasızlar zoologiyası, Bakı, 2012, (dərslük)
3. Quliyeva H.F., Səfərova İ.M. Həşəratların ekoloji fiziologiyası (2-ci nəşr), Bakı, 2013 (dərs vəsaiti)
4. Quliyeva H.F., Muradova E.Ə., Qarabəyli O.Z. Onurğasızlar zoologiyası (tədris-metodik kompleks), 2014 (dərs vəsaiti)
5. Quliyeva H.F. Tibbi entomologiya, Bakı, 2014 (dərslik azərbaycan dilində)
6. Quliyeva H.F. Zərərli həşəratlar: neyroendokrin tənzim fizioloji və biokimyəvi aspektləri, Bakı, 2015 (monografiya)
7. Quliyeva H.F. Entomologiya nəzəriyyəsi və metodları, Bakı, 2015 (dərs vəsaiti)
8. Кулиева Х.Ф. Медицинская энтомология, Баку, 2016 (dərslik rus dilində)
9. Кулиева Х.Ф. Зоология беспозвоночных (конспект лекций), Баку, 2017 (dərs vəsaiti)
10. Кулиева Х.Ф. Энтомология (конспект лекций), Баку, 2017 (dərs vəsaiti)
11. Quliyeva H.F., Məmmədov A.T. Onurğasız heyvanların mühafizəsi (2-ci nəşr). Bakı: "Ecoprint" nəşriyyatı, 2019, 196 s. (dərs vəsaiti)
12. Кулиева Хокума, Учебное пособие по зоологии беспозвоночных (практикум с заданиями), "Zərdabi Nəşr" MMC, 2021, 384 s. (dərs vəsaiti);
14. Quliyeva Hökümə, Elmira Muradova, Onurğasızlar zoologiyası: tədris-metodik kompleks (dərs vəsaiti), Sidief Poligrafiya, 2021, 395 s.

PROQRAMLAR:

1. Кулиева Х.Ф. "Зоология беспозвоночных" для подготовки бакалавра. BDU nəşr., 2012, (1,0)
2. Кулиева Х.Ф. "Экология насекомых", В сб. программ для подготовки магистров, Баку, 2013, 36 с. (0,2)
3. Кулиева Х.Ф. «Физиология насекомых», В сб. программ для подготовки магистров, 2013, 36 с. (0,35)

4. Кулиева Х.Ф. "Зоология беспозвоночных", В сб.программ для подготовки бакалавров, Баку, 2013, 89 с (0,6)
5. Кулиева Х.Ф. «Медицинская энтомология», В сб. программ для подготовки бакалавров, Баку, 2013, 89 с (0,6)
6. Кулиева Х.Ф. "Большой спецпрактикум по энтомологии", В сб. Программ для подготовки магистров, Баку, 2013, 36 с.
7. Quliyeva H.F. "Tibbi entomologiya", Bakalavr hazırlığı üçün, BDU nəşr., Bakı,2014, 20 s.
8. Кулиева Х.Ф., Насруллаева Ш.А. Зоология беспозвоночных (рабочая программа для подготовки бакалавра), "Zardabi Neşr" MMC, Баку, 2019, 32 с.
9. Кулиева Х.Ф. Энтомология (рабочая программа для подготовки бакалавра). "Zardabi Neşr" MMC, Баку, 2019, 16 с.
10. Quliyeva H.F. Onurğasızlar faunasının qorunması (MİF-B07), Bakı, "Zərdabi Nəşr" MMC, 2020, 16 s.
11. Quliyeva H.F. Həşəratların ekologiyası" (MİF-B01), Bakı, "Zərdabi Nəşr" MMC, 2020, 17 s.